

Onderwijsnieuwsbrief
Najaar 2020

Dit wil je weten!

Inleiding

Het onderwijs is constant in ontwikkeling. Als team vinden wij het een uitdaging om elke dag het beste uit elke leerling, uit elke groep en uit onszelf te halen. Vragen die bij ons opkomen zijn:

Hoe zorgen we ervoor dat elke leerling elke dag leert?

Hoe kunnen we onze impact vergroten en zo elke leerling maximaal laten groeien?

Hoe kunnen we de leermotivatie van onze leerlingen vergroten?

Als we naar de laatste vraag kijken dan is het belangrijk om een combinatie te maken tussen [spelenderwijs](#) en [doelgericht](#). De foto hiernaast is daar een voorbeeld van: in groep 3-4 oefenen de leerlingen de rekensommen tot 10 extra door middel van het krokodillenspel. Op de tanden van de krokodil zitten de antwoorden van de rekensommen. Op kaartjes staan rekensommen en worden om de beurt uitgerekend. Dit spel wordt vaak gespeeld door leerlingen en zo oefenen ze spelenderwijs de rekensommen tot 10.

Bij alles wat we doen is onze visie en het [jaarplan/schoolplan](#) leidend. Zo ook met de verbouwing: vanuit onze visie gaan we kijken hoe het gebouw ondersteunend kan zijn voor ons onderwijs. Woorden vanuit de visie die daarbij horen zijn "[ontwikkelplek](#)" en "[ruime keuze](#)".

In deze onderwijsnieuwsbrief willen wij laten weten wat we doen en hoe we dit doen. Vandaag kunnen jullie alles te weten komen over onze ontwikkeling op dit moment op het gebied van "Leren zichtbaar Maken" en "Didactisch handelen".

Heb je vragen of opmerkingen, bel of mail. Veel lees- en kijkplezier!

Met vriendelijke groet,

Team BS ST Jozef

Leren Zichtbaar Maken

Hieronder staan de tien denkkaders die leraren zich eigen maken om het maximale uit elke leerling te halen. In de nieuwsbrief leggen wij denkkader 1,2 en 4,5 en 6 en 8 uit a.d.h.v. voorbeelden uit de praktijk bij ons op school.

Denkkader 1 en 2

Ik evalueer mijn impact op het leren van mijn leerlingen

Ik zie assessments als informatie over mijn impact en de acties die ik kan ondernemen

Wat doen wij?

- Onze leerlingen en leerkrachten kijken de toetsen na, en maken vanuit de toets een analyse.
- Vanuit de analyse stellen zij doelen op en tekent de leerling zich wel of niet in voor de les.
- Wanneer de leerling de instructie niet volgt, dan werkt hij of zij verder aan alternatieve rekenopdrachten vanuit de methodiek of leerlijn.
- Elke 10 weken evalueert de leerkracht zijn impact op het leren van de leerlingen op groepsniveau en wordt het aanbod eventueel aangepast.

De leerling en leerkracht kijkt de gemaakte **voortoets** na. De leerling vult het **analyse-formulier** in en stelt zijn eigen doelen op. De leerkracht heeft digitaal een helder **overzicht** van de **sterke- en ontwikkelpunten** van de leerling. De leerkracht gebruikt gemaakt werk, observaties, kindgesprekken en toetsen als informatie voor het **aanbod**. Wat hebben mijn leerlingen nodig? Wat geven zij zelf aan? Wat zie ik? Als er een verschil zit tussen leerling en leerkracht dan wordt dit besproken.

In de lessen staan de **omschreven doelen centraal**. Wanneer een leerling het onderdeel dat tijdens de les wordt aangeboden al beheerst, dan maakt de leerling de les **(om op te frissen/in te oefenen)**, en daarna gaat hij of zij verder met alternatieve rekenopdrachten vanuit de methodiek of leerlijn aangevuld met opdrachten van de taakbrief.

Analyse formulier Blok 8A Blok 1
Naam: _____ Datum voort: _____
Datum einde: _____

Bewerkingen: cijferend vermen- getallen Opdr. 1	kommagetallen: plaatsen op getal- aanvullen Opdr. 2 a	kommagetallen: aanvullen Opdr. 2 b	Percentages: prijsverhoging Opdr. 3	meten: berleiden van leng- aftrekken Opdr. 4	meten: oppervlakte omtrek vuldigen en delen Opdr. 5	meten: inhoud Opdr. 6	bewerkingen: verhoudingen Opdr. 7
Wat ging er goed? <u>kommagetallen</u>							
Waar ga ik mee aan de slag? <u>meten, ik oefen de omtrek en de opp.</u>							

Denkkader 4 en 5

Ik ben gericht op verbetering (een change agent) en ik ben ervan overtuigd dat elke leerling vordering kan maken

Ik streef naar uitdaging voor alle leerlingen, zodat ze niet alleen 'hun best doen'.

Wat doen wij?

- Wij hebben de ambitie om het maximale uit elke leerling te halen.
- Dit doen wij door, vanuit de analyse van (voor) toetsen ons onderwijsaanbod af te stemmen op de leerlingen. Sneller waar kan, meer hulp waar moet.
- Wij zijn ervan overtuigd dat iedere leerling kan groeien.

Ons streven is om elke leerling maximaal te laten leren binnen de eigen groep. Voor de ene leerling betekent dit verlenging of herhaling van de instructie, voor de andere leerling betekent dit verbreding of verdieping van de lesstof (middels instructie). Om te voldoen aan maximaal leren voor elke leerling hebben wij ons verdiept in het aanbod voor de **verrijkingsgroep**. Hieronder verstaan wij de leerlingen die extra uitdaging nodig hebben. Uit analyse blijkt dat ons aanbod nog beter kan aansluiten bij deze groep.

Als startpunt van het onderzoek hebben wij contact gezocht met een **hoogbegaafdheidsspecialist** van Keender. Zij heeft meegekeken en meegedacht in ons aanbod voor de verrijkingsgroep. Tevens zijn we gekomen tot het opstellen van **succescriteria voor verrijkingsmateriaal**.

Vanuit dit onderzoek zijn wij overgegaan tot het aanschaffen van het verrijkingsmateriaal voor rekenen 'Denken in getallen'. Tijdens de evaluatiemiddag hebben wij de aanschaf van dit materiaal **geëvalueerd**. De leerlingen en leraren geven aan erg tevreden te zijn met het materiaal. De werkgroep verrijking vult 'Denken in Getallen' in **groep 8** aan met 'Het grote rekenboek, wiskunde'. Daarnaast buigt de werkgroep zich over verbreding bij Topondernemers. 'Hoe kunnen wij als school Topondernemers meer op verschillende niveaus aanbieden?'.

Denkkader 8

'Ik informeer leerlingen heel precies over hoe een goed resultaat eruit ziet'

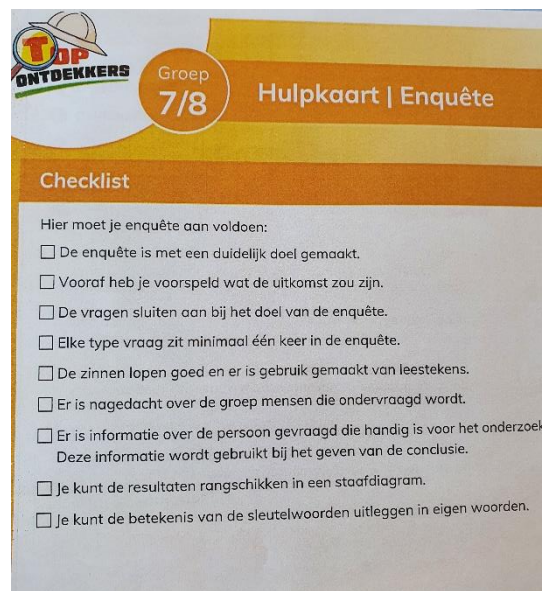
Wat doen wij?

Tijdens onze lessen gebruiken wij heldere doelen met daarbij behorende succescriteria

Het stellen van **heldere doelen** is een onderdeel van **didactisch handelen**. Naast heldere doelen tijdens een instructie, maken wij gebruik van succescriteria. Deze geven de leerling inzicht, maakt helder waaraan een product/doel moet voldoen.

Wij stellen succescriteria op bij **Taal**, **topondernemers**, **rekenen**, **creatieve vakken**.

Bij de kleuters stellen de leerkrachten samen met de kinderen succescriteria op bij het **werkje van de week** en bij **bijv. bij het leren knippen**. Hieronder een voorbeeld van de kleuters. Als het werkje klaar is, geven ze met de wasknijper aan of ze aan alle succescriteria hebben voldaan. Daarbij kunnen ze ook elkaar controleren.

Denkkader 6

'Ik geef feedback en help leerlingen die te begrijpen, ik probeer te handelen naar de feedback die ik zelf krijg'

Wat doen wij?

- Wij geven onze leerlingen mondeling en schriftelijk feedback op hun werk en richten ons bij het geven van feedback op de volgende stap in het leren. We benoemen wat goed is en waar ze de volgende keer aan kunnen werken.

Wij hebben een training over 'succescriteria' en 'feedback' gevolgd. Wij hebben vooral geleerd dat wij zonder heldere succescriteria geen feedback kunnen geven, en dat er verschillende lagen van feedback zijn. Wij hebben geleerd hoe feedback er per laag uit ziet.

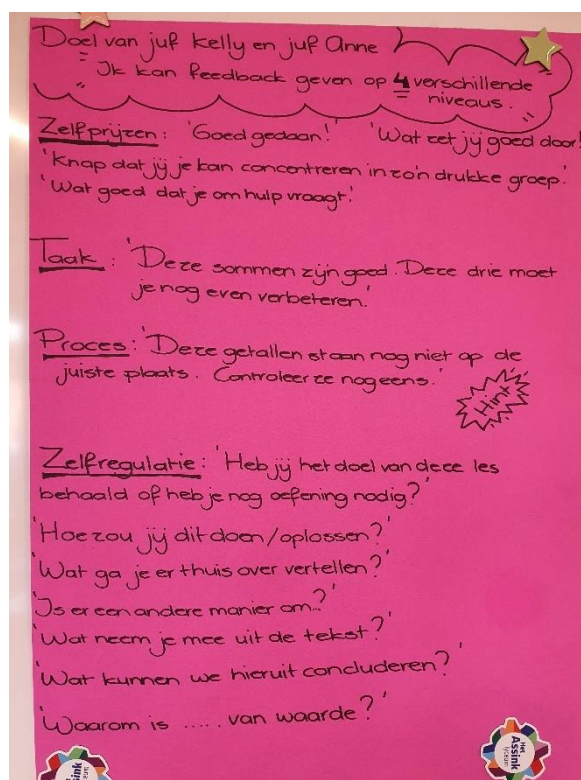
Tijdens de online training bleek al snel dat een feedbackcultuur alleen kan bestaan wanneer er gebruik wordt gemaakt van;

- Heldere leerdoelen
- Samen opgestelde succescriteria
- Weten hoe goede voorbeelden eruit zien
- Effectief vragen stellen en effectieve feedback

Samen met het team hebben wij afgesproken dat de succescriteria, naast bij Taal en Topondernemers, ook worden ingezet bij het vak rekenen zodat wij hier betere feedback kunnen geven. Er zal een balans gezocht moeten worden door het opstellen van criteria door de leerkracht, en door de leerlingen (samen).

Verder werd er gesproken over het moment van feedback. Tijdens de training werd nogmaals duidelijk dat feedback geven na schooltijd (bijv. nakijken van de schriften) weinig effect heeft, omdat de leerling niet de kans krijgt om de feedback toe te passen. Wij gaan er de komende weken op focussen dat wij de feedback nog meer halverwege de les geven, zodat de leerling de kans krijgt om de feedback meteen toe te passen.

De leerlingen krijgen de feedback niet alleen van de leerkrachten. Wij leren leerlingen elkaar ook feedback te geven.

Didactisch handelen

Het tweede onderwerp van deze onderwijsnieuwsbrief is het didactisch handelen. Hoe geven de leerkrachten instructie?

Dit schooljaar ligt de focus op:

- **Structureel Coöperatieve werkvormen toepassen tijdens de les**
- Betere afstemming na de controlevragen bij vooral de verrijkingsgroep
- Inzicht in de leerlijnen verbeteren.

In deze nieuwsbrief staan we stil bij het eerste onderdeel: structureel Coöperatieve werkvormen toepassen tijdens de les.

Coöperatief leren is gebaseerd op het werk van Dr. Spencer Kagan. Hierbij draait alles om **betrokkenheid**. Hoe bereik ik maximale betrokkenheid bij alle leerlingen? Als ik als leerkracht een vraag stel en ik laat leerlingen een vinger opsteken dan stopt het denkproces op het moment dat 1 leerling een beurt krijgt. Door coöperatieve werkvormen structureel in te zetten kun je dit tegen gaan en elke leerling actief laten nadenken tijdens de instructie. Coöperatief werken is anders dan groepswork. Coöperatief werken zorgt voor:

- **Gelijke deelname** van elke leerling
- **Individuele aanspreekbaarheid** zodat iedereen verantwoordelijkheid aflegt
- **Positieve Wederzijdse afhankelijkheid**
- **Simultane interactie**: leerlingen die tegelijkertijd waarneembaar actief zijn

Vorig schooljaar hebben we training gehad over Coöperatief leren waarin de theorie werd besproken. Elke leerkracht heeft geëxperimenteerd in de groep met de coöperatieve werkvormen. Dit schooljaar gaan we de coöperatieve werkvormen structureel inzetten in alle groepen. Hoe ziet dat eruit?

Tweetal wissel uit: zoek zoveel mogelijk woorden met de letter "L". Om de beurt noem je een woord met de letter "L".

Drietal wissel uit: wat zie je op de kijkplaat van de supermarkt? Om de beurt noem je een woord.

Er zijn veel coöperatieve werkvormen. Dat zorgt voor veel keuze mogelijkheden voor de leerkracht en daardoor veel afwisseling voor leerlingen.

Schud & Pak

De teamleden spelen een kaartspel om op vragen te reageren. De rollen rouleren bij elke nieuwe vraag.

Voorbereiding: elk team krijgt een set kaarten met vragen erop.

1. Leerling 1 houdt de kaarten in de vorm van een waaiertje in zijn hand en zegt: "Kies een kaart".
2. Leerling 2 kiest een kaart, leest de vraag hardop voor en geeft vijf minuten Denktijd.
3. Leerling 3 beantwoordt de vraag.
4. Leerling 4 reageert op het antwoord:
 - Leerling 4 checkt of het antwoord juist of onjuist is en prijst leerling 3 of geeft tutoring.
 - Bij vragen waar het niet om een juist of onjuist antwoord gaat, prijst leerling 4 en vat vervolgens het denken samen dat in het antwoord verweven zit.
5. De leerlingen wisselen van rol, één persoon per ronde en met de klok mee.

Variant:
Schud & Pak kan in tweetalen worden gespeeld. Leerling 1 schudt de kaarten, leerling 2 pakt en leest, leerling 1 geeft antwoord, leerling 2 geeft tutoring of prijst; vervolgens wisselen de leerlingen van rol.

Schud en pak in de bovenbouw.

Een ander middel om de betrokkenheid te vergroten is een **wisbordje**. Elke leerling heeft een eigen wisbordje met stift en doekje. De leerkracht stelt een vraag en alle leerlingen schrijven het antwoord op hun wisbordje. De leerlingen houden allemaal het wisbordje omhoog zodat de leerkracht het kan zien. Alle leerlingen zijn hierdoor actief betrokken.

Bedankt voor de aandacht en tot de volgende onderwijsnieuwsbrief!